

Шифра ученика: |

Укупан број бодова: |

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школска 2023/2024. година

ТЕСТ

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА УПИС У ПРВИ РАЗРЕД УЧЕНИКА
СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА ЗА СЦЕНСКУ
И АУДИО-ВИЗУЕЛНУ УМЕТНОСТ
ШКОЛСКА 2024/2025. ГОДИНА

УПУТСТВО ЗА РАД

- Тест који треба да решиш има **21 задатак**. За рад је предвиђено **120 минута**.
- Задаци од 1. до 20. носе 10 бодова, док за 21. задатак добијаш максимално 40 бодова.
- Задатке не мораш да радиш према редоследу којим су дати.
- У квадрат који се налази са десне стране задатка немој ништа уписивати, то је простор у који се уписује број бодова.
- На овој и последњој страни немој ништа уписивати.
- Коначне одговоре и састав напиши **хемијском оловком**. Током рада можеш да користиш графитну оловку и гумицу.
- Одговори који су написани графитном оловком неће бити признати, као ни одговори који су прецртавани.
- Ако завршиш раније, предај тест и тихо изађи.

Желимо ти много успеха на пријемном испиту!

* Тестове, као ни делове тестова, није дозвољено умножавати нити јавно објављивати без претходне сагласности Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

1. Заокружи слово испред тачног одговора.

Крешендо је ознака за:

- а) темпо;
- б) динамику;
- в) ритам;
- г) агогику.

2. Који српски композитор је написао *Руковeйи*, хорске композиције засноване на народним мелодијама?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Јосиф Маринковић
- б) Петар Коњовић
- в) Стеван Стојановић Мокрањац
- г) Корнелије Станковић

3. Заокружи слово испред **дувачког** инструмента.

- а) харфа
- б) обоа
- в) чинеле
- г) чембало

4. Који је представник романтизма у Пољској називан *јесником клавира*, а компоновао је мазурке, валцере и полонезе?

Заокружи слово испред тачног одговора.

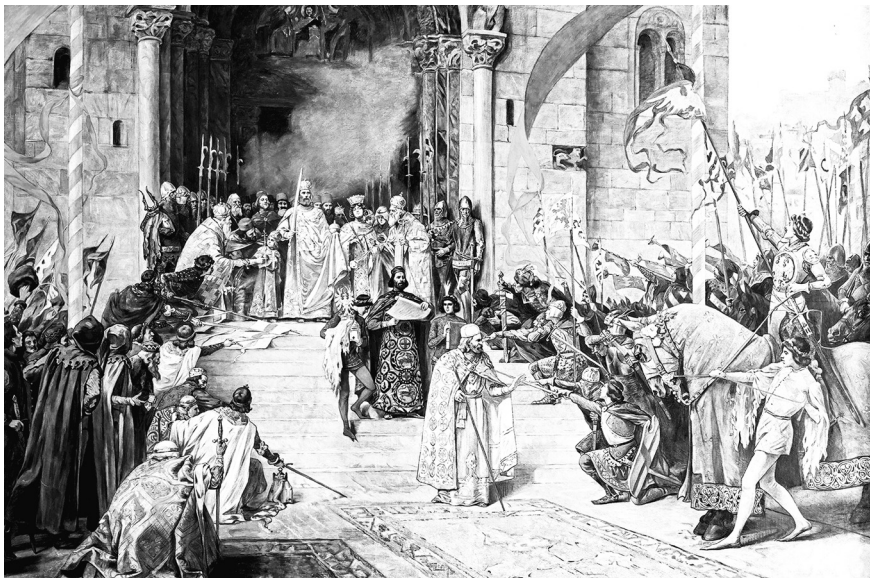
- а) Роберт Шуман
- б) Фредерик Шопен
- в) Феликс Менделсон
- г) Николо Паганини

5. Како се зове музичко-сценски облик настао у XX веку у Америци, заснован на књижевном делу и популарној и џез музици?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) опера буфа
- б) мјузикл
- в) оперета
- г) балет

6. Који историјски догађај је приказан на слици Паје Јовановића?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) проглашење аутокефалности Српске православне цркве
- б) крунисање цара Душана
- в) склапање војног савеза између српског и византијског владара у Солуну
- г) венчање кнеза Лазара и кнегиње Милице

7. Како се назива једноставан **графички знак** неког појма, слике предмета или речи, који се користи свуда у свакодневном животу и треба да се разуме дословно, јер сликовито упућује на брзу, јасну и корисну информацију?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) пиктограм
- б) студија
- в) скица
- г) полароид

8. Који поступак се користи за стварање својеврсне илузије кретања цртежа, модела и беживотних ствари?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) деколажирање
- б) анимација
- в) гравирање
- г) скицирање

9. Ликовни уметници користе технику у којој композиција настаје лепљењем хартије, фурнира, текстила, фолије или других „дводимензионалних” материјала на подлогу. О којој сликарској техници је реч?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) мозаик
- б) батик
- в) колаж
- г) таписерија

10. Шта се у ликовном делу означава термином *стилизација*?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) усложњавање ликовних облика
- б) највернији приказ модела
- в) поједностављење ликовних облика
- г) припадност одређеном стилу

11. За коју се од наведених историјских појава везује појам „кристална ноћ“?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) искрцавање Савезника у Нормандији 1944.
- б) почетак отвореног погрома Јевреја у Трећем рајху 1938.
- в) капитулацију Краљевине Југославије у Априлском рату 1941.
- г) бацање атомске бомбе на Хирошиму 1945.

12. Који од наведених покрета припада историји друштва и културе XVIII века?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) противреформација
- б) просветитељство
- в) ренесанса
- г) деколонизација

13. Шта повезује Византијско царство, Српску краљевину и Свето римско царство у периоду позног средњег века?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) друштвено уређење и феудални односи
- б) припадност истој црквеној организацији
- в) заједничке границе
- г) језик и писмо

14. За коју се од наведених историјских појава везује појам „пролеће народа“?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Велику сеобу народа 375. године
- б) европске револуције 1848. године
- в) студентске покрете 1968. године
- г) распад источног блока 1990. године

- 15.** Како се назива најзначајнија установа Срба у Аустријској монархији, основана 1826. године, а која је заслужна за очување културног идентитета?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Карловачка митрополија
- б) Народна скупштина Војводине
- в) Српска краљевска академија
- г) Матица српска

- 16.** Подвуци речи које према правописним правилима треба писати великим почетним словом.

На седници парламента одржаној у крагујевцу 1878. године, јован ристић, рођени крагујевчанин и велики српски дипломата, прочитао је одлуку берлинског конгреса да србија постаје самостална држава.

- 17.** Подвуци реч која је добијена слагањем.

Главни град Србије је Београд.

- 18.** Прочитај текст о Лази Костићу, па одговори на питање.

Књижевни историчари кажу да је Лаза Костић књижевник који се бавио најразноврснијим темама и ванлитерарним радом у XIX веку. Занимала га је лингвистика, филозофија, књижевност. Писао је оригиналне драме, прозу, песме, био непристрасан позоришни критичар, преводио Шопенхауера, Ничеа, Хегела.

Који лексички механизам илуструје подвучени део текста?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) антонимија
- б) синонимија
- в) метонимија
- г) хомонимија

19. Прочитај два текста о Позоришној школи, па упореди информације у њима.

Текст 1

Почеци школовања уметника у Србији јављају се још половином XIX века, као вид напора да се српски народ културно еманципује и да се национална традиција обогати тековинама европске културе. Упоредо са успостављањем система општег и стручног школовања и подизања његовог нивоа од времена Доситејевог и Карађорђевог Велике школе до Универзитета, јавља се и потреба за образовањем у области уметности. Испрва, у пионирским путујућим позоришним трупима, образовање и компетенције чланова оваквих дружина нису биле подједнаке, ни по општем образовању, ни по писмености. Наметнула се потреба за систематским образовањем уметника и школовањем младих глумачких нараштаја. Непосредно по оснивању Народног позоришта у Београду 1868. године, први управник Јован Ђорђевић оснива интерну Позоришну школу за већ запослене глумце, по истом принципу како је то урадио три године раније у Српском народном позоришту у Новом Саду. Ангажован је Алекса Бачвански, тада најобразованији позоришни уметник, којем је, осим улоге глумца и редитеља, поверена и организација и руковођење сталном Позоришном школом при Народног позоришту у Београду. Његова интернационална каријера и дводеценијско искуство које га је довело до статуса будимпештанске глумачке звезде, била је основ за професионални искорак полазника ове школе. Пријем у школу, радне обавезе у самом позоришту, оцењивање и стипендирање кандидата одвијали су се по установљеним принципима, а најпознатији ученици ове школе су Милка Гргунова, Тоша Анастасијевић и Пера Добриновић.

Текст 2

Још у XIX веку, по оснивању Народног позоришта 1868. први управник Јован Ђорђевић основао је привремену Позоришну школу 1870, као облик додатног образовања за већ ангажоване глумце. Школом је руководио Алекса Бачвански, глумац који је имао двадесетогодишње искуство у мађарском позоришту. Од кандидата се тада тражило „да женске нису млађе од 15, а мушки од 18 година, да је добре природе за позорницу, да има звучан, непогрешив, чист изговор, да је доброг моралног владања, да има школских знања колико се може тражити од особе којој је 15 или 18 година”.

И за данашње услове импресивно звучи листа тадашњих предмета: Теорија драматске поезије са историјом драматске књижевности домаће и странске, Историја позоришне уметности, Српски језик и познавање стихова, Естетика, Историја српског народа и општа историја, а од практичних Декламавање, Игра лицем и удовима, Тумачење улога и читавих комада и како их ваља беседити, Мачевање, Певање, Играње и Пантомима.

Наставници су Бачвански, Јован Ђорђевић и Јован Бошковић, а од ученика траг су оставили Милка Гргунова, Тоша Анастасијевић и нарочито Пера Добриновић. Школа се услед кризе угасила 1873, да би до поновног оснивања дошло 1909, али и она функционише један семестар, опет због мањка финансија.

Које информације се јављају у оба текста?

Заокружи **слова** испред тачних одговора.

- а) Наводе се разлози за оснивање Позоришне школе.
- б) Наводи се година оснивања Позоришне школе.
- в) Говори се о предметима који су се предавали у Позоришној школи.
- г) Каже се да је први руководиоца имао међународну глумачку каријеру.
- д) Наводе се услови за пријем у Позоришну школу.

20. Прочитај одломак из *Африке* Растка Петровића, па одговори на захтев.

„Дакар није Африка!“ понавља мој пријатељ, који ми тако забрањује да се одушевљавам овим урођеницима што су ту као представници скоро свих племена екваторске и западне Африке. Има их дугачких и танких, витких, кратких, угојених, главатих, сасвим ситних глава на jakim вратовима, црних као абонос, црвених, у свим тоновима скоро до ружичастог, плавичастих кожа скоро до азурног, тетовираних дубоким зарезима, тетовираних правим цртежима. На понекоме је, (дословце) и по неколико кила григриа (талисмана). Григри против змија, ножа, куршума, злог погледа, зле мисли, речи, за добар пут, добар лов, удар, и тако у бескрај. То су разни камичци, кожице прашине, коштице, дрвца: ушивена у црвену кожу, обешена о огрлице, о мишице, о босе ноге.

Тражим од Вуијеа дозволу да се одушевим једном црнкињом која пролази; у пространим је широким огртачима, индиго и плавичастим, под прозирним огртачем од оног брокатног чипканог тила од којег се код нас праве завесе. Њене танке црне руке, обнажене до рамена, накићене пурпурним и плавим колајнама, држе на глави судове од џиновских тикава, калбаса, жутих као сунце. Вуије ми допушта да се дивим, под условом да је индиго материју жена сама ткала, а не купила у европском дућану. На пристаништу школа црних бабица у белом, црних болничара у белом, девојке и младићи чекају директора школе који стиже нашим бродом.

Искрцавамо се. Жандари црни, врло елегантни, поносити на своје униформе, благи и услужни. Варош европска, мање лепа од Казабланке. Прашина. Хотели огромни, тамни, дугачки, са чардацима као у Приштини. Пошта џиновска.

Заокружи **слова** испред елемената путописа које уочаваш у тексту.

- а) Аутор описује место, тамошње људе и обичаје.
- б) Аутор износи утиске о месту које посећује.
- в) Аутор уз опис износи свој став према животу.
- г) Аутор наводи разлике између европских и афричких предела.
- д) Аутор износи историјске податке о месту које описује.

21. Прочитај есеј *Стазе* Иве Андрића и обрати пажњу на могућа пренесена значења која за приповедача има вишеградска стаза о којој пише.

На почетку свих стаза и путева, у основи саме мисли о њима, стоји оштро и неизбрисиво урезана стаза којом сам први пут слободно проходао. То је било у Вишеграду, на тврдим, неправилним, као изглоданим путевима, где је све суво и чемерно, без лепоте, без радости, без наде на радост, без права на наду, где неки горак залагај, који човек никад није појео, поиграва у грлу са сваким кораком, где жега и ветар и снег и киша једу земљу и семе у земљи, а све што ипак никне и роди се, жигошу и савију и погну толико да би га, кад би могли, побили другим крајем у земљу, само да га врате у безобличје и таму из које се отело и никло. То су безбројне стазе које као конци и гајтани шарају брда и падине око вароши, увиру у бели друм или нестају поред воде и у зеленим врбацама. Нагон људи и животиња нацртао је те путеве а нужда их угазила. Ту се тешко и полази и иде и враћа. Ту се седи на камену и заклања под дрветом, на суву месту или у оскудну хладу, ради одмора, ради молитве или сељачког пребрајања пазара. На тим стазама које ветар мете и киша пере а сунце окужује и раскужује, на којима се срета само измучена стока и људи ћутљиви, тврда лица, ту сам ја засновао своју мисао о богатству и лепоти света. Ту сам, неук и слаб и празних руку, био срећан опојном срећом до несвестице, срећан од свега онога чега ту нема, не може да буде и никад неће бити. И на свима друмовима и путевима којима сам доцније у животу прошао, живео сам само од те убоге среће, од своје вишеградске мисли о богатству и лепоти створеног света. Јер, испод свих друмова земље стално је текла само за мене видљива и осетна оштра вишеградска стаза, од дана кад сам је напустио па до данас. У ствари, по њој сам ја одмеравао свој корак и подешавао ход. Целог века ме није напуштала. У тренуцима кад ме замарао и тровао свет у ком сам по злу случају живео и чудом се одржавао у животу, кад се мрачио видик и колебао правац, ја сам тада побожно простирао преда се, као верник молитвени ћилим, тврду, убогу, узвишену вишеградску стазу која лечи сваки бол и потире свако страдање, јер их све садржи у себи и све редом надвисује. Тако, по неколико пута у дану, користећи свако затишје у животу око себе, сваки предах у разговору, ја сам прелазео по један део тога пута са кога никад није требало ни силазити. И тако ћу до краја живота, невиђено и потајно, ипак прећи суђену дужину вишеградске стазе. А тада ће се са концем живота прекинути и она. И изгубиће се тамо где завршавају све стазе, где нестаје путева и беспућа, где нема више хода ни напора, где ће се сви земаљски друмови смрсити у бесмислено клупко и сагорети, као искра спасења, у нашим очима које се и саме гасе, јер су нас довеле до циља и истине.

Упутство за рад:

Напиши састав у којем ћеш тумачити пренесено значење вишеградске стазе у тексту, а затим напиши шта у твом животу има улогу такве стазе и због чега тако мислиш.

Потребно је да твој састав има између 20 и 25 реченица, да буде смисаона целина, складно компонованих делова. Води рачуна да пишеш јасним, правописно и граматички тачним реченицама, да бираш прикладне изразе српског књижевног језика и да не понављаш исту реч у узастопним реченицама, нити исте мисли у саставу.

Састав ће бити вреднован на основу тога:

- да ли је заснован на есеју *Стазе*;
- да ли је одговорио на све захтеве који стоје у упутству за рад;
- да ли је рад јасан, целовит и композиционо складан;
- да ли су поштована правописна и граматичка правила српског језика.

Напомена: Ученици НЕ попуњавају ову страну!

Комисија:

1. _____

2. _____

3. _____

Контролор:

4. _____

Школа	
Место	
Презиме и име ученика	